

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การใช้โฟมและวัสดุทดแทนในกระบวนการสอนของครูสอน
ศิลปะศึกษา : กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมือง
ลำปาง จังหวัดลำปาง

ชื่อผู้เขียน นายถาวร พุทธิยาวัฒน์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ประหยัด	ปานดี	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.มนัส	สุวรรณ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์	ปัญญาวัฒน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการใช้โฟมและวัสดุทดแทนในกระบวนการสอนของครูสอนศิลปะศึกษา : กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของครูศิลปะเกี่ยวกับการใช้โฟมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาปัญหาและ อุปสรรคของการใช้วัสดุทดแทนในกระบวนการสอนวิชาศิลปะศึกษาของครูศิลปะในสถานศึกษาเขต เทศบาลเมืองลำปาง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างครูศิลปะของสถานศึกษาต่างๆ จำนวน 96 คนโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 97 ด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า ครูศิลปะที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโฟม และการใช้โฟมซึ่งมี ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับค่อนข้างสูง ชนิดและประเภทของวัสดุทดแทนที่ใช้ในกระบวนการ เรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาหรืองานศิลปะทั่วไป พบว่าส่วนใหญ่เลือกใช้กระดาษชนิดต่างๆ มากที่สุด รองลงมาต้นกล้วย ใบตอง ใบไม้ ดอกไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ เช่น ไม้อัด ขี้เลื่อย กระดาษอัด กระดาษชานอ้อย ถัดไปเป็นผ้าชนิดต่างๆ ผ้าดิบ ผ้าสี ผ้าลูกไม้ ฯลฯ รวมทั้ง ดินเหนียว ดินน้ำมัน เศษวัสดุเหลือใช้ ฟางข้าว เชือกป่าน ด้าย เป็นต้น สำหรับเรื่องปัญหา อุปสรรคในการใช้วัสดุทดแทนดังกล่าวข้างต้นพบว่ามีปัญหาด้านงบประมาณในการจัดซื้อซึ่งมี จำกัดในขณะที่วัสดุทดแทนมีราคาค่อนข้างแพง หายากขึ้นโดยเฉพาะวัสดุธรรมชาติอันเนื่องมา จากพื้นที่ปลูกในเขตเทศบาลเมืองลำปางลดลง มีปัญหาด้านมิติความแข็งแรง รวมทั้งปัญหา

ความสะดวกรวดเร็ว ความละเอียดประณีตในการปฏิบัติงาน ดังนั้นเมื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาอุปสรรคในการใช้วัสดุทดแทนของครุฑิลประหวาง โรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชนพบว่าไม่มีความแตกต่างกันแต่ผลการใช้โฟมและวัสดุทดแทนของครุฑิลปะที่สอนในระดับต่างกันระดับชั้นต่างๆ กลับมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95

Independent Study Title : The Use of Foam and Substitute Materials of Art Teachers
in Teaching Process : A Case Study of Schools
in Lampang Municipal Area, Changwat Lampang

Author : Mr. Thaworn Puttiyawat

M.A : Man and Environment Management

Examining Committee :

Assoc. Prof. Prayad Pandee Chairman

Prof. Dr. Manat Suwan Member

Assoc. Prof. Dr. Anurak Panyanuwat Member

Abstract

This study, namely, the Use of Foam and Substitute Materials of Art Teachers in Teaching Process : A Case Study of Schools in Lampang Municipal Area, Changwat Lampang, aimed to investigate the Art teacher's knowledge and understanding levels in the effect of foam usage against the environment; to find out various types of substitute materials in art teachers in teaching process, and to find out problems and obstructions in the use of substitute materials by art teachers of municipal institute under art teaching process. The data were gathered from 96 people, Who are art teachers in various schools in the municipal area of Lampang. Interviewing and applied questionnaires were used to collect data, then SPSS for Windows version 97 program was applied to analyze the data based on their frequency distribution, percentage, means, standard deviation and chi-square.

The results of this study were as follows :

Knowledge, understanding and use of form of the art teachers had an effect on the environment at a moderate to high and highest levels. Such effects depended on the types of the substitute materials used in the art teaching process.

Various kinds of paper were mostly chosen, followed by the use of plant leaves, flowers, and wooden products such as plywood, pressboard and bagasse. Various fabrics such as unbleached clothes, clothes, colored clothes, lace, cloth

remainders, clay, plasticene, straw, flax ropes, material remainders, etc. were also used in the Arts teaching process.

The main problem in using substitute materials was found in terms of limited purchasing budget, while those substitute materials were being increased in prices and scarcity, especially relating to the natural resources in Lampang.

Comparing the obstacles found between the government and private organization's variables, there was no statistically significant difference at 0.05 level. When comparing the use of foam and substitute materials between the Arts teachers Teaching at various levels, there was a significant difference at 0.05 level. However, the Arts subject being taught in various classrooms were found significant different at 0.05 level.